

5 Ιουλίου 2017
Αριθμ. Πρωτ.: 226907/29355/2017

Πληροφορίες: κ. Κωνσταντίνος Σγάγιας
Ευαγγελία Σκυλλάκου

Κυρία
Ευγενία Κοναξή
Τμήμα Βιώσιμης Κινητικότητας
Δ/νση Σχεδίου Πόλεως κ' Αστικού Περιβάλλοντος
Δήμο Αθηναίων
Αθηνάς 16
10551 Αθήνα

Κοινοποίηση

Θέμα: Κατάργηση θέσης αποκλειστικής στάθμευσης αναπηρικού οχήματος

Αξιότιμη κυρία Κοναξή,

Ο Συνήγορος του Πολίτη έχει αναλάβει τη διερεύνηση της υπ' αριθ. φακ. 226907/2017 αναφοράς του κου, σχετικά με την κατάργηση του παραχωρηθέντος, επί της οδού, χώρου στάθμευσης αναπηρικού οχήματος (αρ. κυκλοφορίας: *****).

Όπως προκύπτει, από τα στοιχεία που ετέθησαν υπόψη της Αρχής, το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Αθηναίων (εφεξής: Δ.Σ.Δ.Α) είχε εγκρίνει την παραχώρηση της ανωτέρω θέσης¹, και μετέπειτα την ανανέωση² ταύτης, κατ' εφαρμογή των προβλεπομένων στην περ.8³ της υπ' αριθ. 340/2004 αποφάσεως του Δ.Σ.Δ.Α.

Εν συνεχεία, κατόπιν επανεξέτασης του σχετικού φακέλου⁴, το οικείο Δημοτικό Συμβούλιο προέβη, δια της υπ' αριθ. 43/2017 πράξεώς του, στην κατάργηση του παραχωρηθέντος χώρου στάθμευσης, με το σκεπτικό ότι δεν συνέτρεχε η προϋπόθεση της περ.4⁵ της υπ' αριθ. 340/2004 αποφάσεως του Δ.Σ.Δ.Α.

Σε συνέχεια του ως άνω εκτεθέντος ιστορικού, θα θέλαμε να θέσουμε υπόψη σας τις ακόλουθες κρίσιμες επισημάνσεις:

¹ Η σχετική παραχώρηση είχε εγκριθεί δια της υπ' αριθ. 983/10 πράξεως του Δ.Σ.Δ.Α.

² Η ανανέωση της σχετικής παραχώρησης είχε εγκριθεί δια της υπ' αριθ. 1487/2011 πράξεως του Δ.Σ.Δ.Α.

³ Η ανωτέρω διάταξη προβλέπει την παραχώρηση θέσεων στάθμευσης σε περίπτωση συνδρομής αυστηρά σοβαρών ιατρικών λόγων.

⁴ Ο σχετικός φάκελος επανεξετάσθηκε, από τη Δ/νση Οδοποιίας κ' Αποχέτευσης του Δήμου Αθηναίων, κατόπιν υποβολής αιτήσεως του αναφερόμενου, δια της οποίας ζητείτο η παράταση ισχύος της σχετικής πράξεως παραχώρησης και η αλλαγή του αναγραφόμενου σ' αυτήν αριθμού κυκλοφορίας του αναπηρικού οχήματος.

I. Εφαρμογή κανονιστικού πλαισίου

Η υπ' αριθ. 340/2004 απόφαση του Δ.Σ.Δ.Α θεσπίζει τον όρο «μειωμένη κινητικότητα», δίχως, ωστόσο, να τον αποσαφηνίζει, συνδέοντάς τον με συγκεκριμένο ποσοστό αναπηρίας. Περαιτέρω, οι γνωματεύσεις των υγειονομικών επιτροπών, στις οποίες ανατρέχει η δημοτική αρχή, κατά την εφαρμογή της σχετικής απόφασης, δεν αναφέρουν γενικώς και αορίστως τον όρο «μειωμένη κινητικότητα», καθότι οι εν λόγω επιτροπές εκτιμούν, βάσει του ΕΠΠΠΑ⁶, συγκεκριμένα ποσοστά αναπηρίας ανά ασθένεια. Πιθανολογείται δε ότι αν ο όρος αυτός εξεταζόταν, κατόπιν σχετικού αιτήματος, από τις καθ' ύλην αρμόδιες υγειονομικές επιτροπές, θα επιδεχόταν πολλαπλών, κατά το δοκούν, ερμηνειών. Άλλως ειπείν, δεν θα υφίστατο, ελλείψει ασφαλών μεθόδων και κριτηρίων αξιολόγησης, ενιαίο μέτρο κρίσης. Συνεπώς, η εγκυρότητα της εκτίμησης της επιτροπής, - και κατ' επέκταση η νομιμότητα της διοικητικής πράξης περί παραχώρησης ή κατάργησης θέσης στάθμευσης -, θα διέτρεχε τον κίνδυνο αμφισβήτησης από το εκάστοτε θιγόμενο πρόσωπο.

Εν προκειμένω, η Δ/νση Οδοποιίας και Αποχέτευσης του Δήμου Αθηναίων (εφεξής:Δ.Ο.Α.Δ.Α) εισηγήθηκε⁷ προς το Δ.Σ.Δ.Α την κατάργηση της θέσης στάθμευσης, επικαλούμενη καταρχήν το γεγονός ότι η υπ' αριθ. 495/2015 γνωμάτευση της ΑΣΥΕ⁸ δεν αναφέρεται σε κινητική αναπηρία. Ωστόσο, η σχετική γνωμάτευση της ΑΣΥΕ⁹ δεν περιλαμβάνει οποιαδήποτε ιατρική τοποθέτηση σχετικά με τη συνδρομή της μειωμένης κινητικότητας, διότι προφανώς δεν ζητήθηκε η απόφαση της εν λόγω επιτροπής επί του συγκεκριμένου ζητήματος. Ως εκ τούτου, τίθεται εν αμφιβόλω η βασιμότητα του σκεπτικού της σχετικής εισήγησης της Δ.Ο.Α.Δ.Α.

Επιπροσθέτως, η Δ.Ο.Α.Δ.Α, μολονότι επικαλείται, στη σχετική εισήγησή της, την ισχύουσα κανονιστική διάταξη περί μειωμένης κινητικότητας, τοποθετείται τελικώς επί ετέρας βάσεως, ήτοι επί της συνδρομής κινητικής αναπηρίας¹⁰.

Τέλος, βάσει των διδαγμάτων της κοινής πείρας, εγείρονται επιφυλάξεις όσον αφορά τη δυνατότητα ελεύθερης και απρόσκοπτης κίνησης στο αστικό περιβάλλον των ατόμων που πάσχουν από διάχυτη αναπτυξιακή διαταραχή (αυτισμό) και βαριά νοητική υστέρηση (ποσοστό αναπηρίας 90%)¹¹.

Κατόπιν των ανωτέρω, παρακαλούμε όπως εκθέσετε τις απόψεις σας επί των αναφουομένων ζητημάτων.

⁵ Η ανωτέρω διάταξη προβλέπει την παραχώρηση θέσεων στάθμευσης σε άτομα με μειωμένη κινητικότητα.

⁶ Ενιαίος Πίνακας Προσδιορισμού Ποσοστού Αναπηρίας (βλ. σχετικώς την υπ' αριθ. Φ.11321/οικ.10219/688/04-05-2012 ΚΥΑ).

⁷ Βλ. σχετικώς την υπ' αριθ. 223353/2016 εισήγηση της οικείας υπηρεσίας.

⁸ Η γνωμάτευση αφορά την κόρη του αναφερόμενου *****.

⁹ Στο πλαίσιο της σχετικής γνωμάτευσης ελήφθη υπόψη και η εκδοθείσα από το ΚΕΠΑ - υπ' αριθ. 9905/2013/1406/2013-πράξη πιστοποίησης αναπηρίας.

¹⁰ Η κινητική αναπηρία δεν είναι έννοια ταυτόσημη με τη μειωμένη κινητικότητα.

¹¹ Όπερ σημαίνει δείκτη νοημοσύνης μικρότερο του 30.

II. Προτάσεις τροποποίησης του κανονιστικού πλαισίου

Ενόψει της δρομολογούμενης¹² τροποποίησεως της υπ' αριθ. 340/2004 αποφάσεως του Δ.Σ.Δ.Α, κρίνεται σκόπιμο να τεθούν υπόψη σας οι ακόλουθοι προβληματισμοί:

Σύμφωνα με την ισχύουσα κανονιστική απόφαση, τα άτομα με μειωμένη κινητικότητα, εφόσον υποβάλλουν αίτηση για την παραχώρηση αποκλειστικής θέσης στάθμευσης πλησίον της οικίας των, υποχρεούνται να προσκομίσουν, μεταξύ άλλων, ισχύον δελτίο στάθμευσης. Άλλως ειπείν, η αναγνώριση του αιτούμενου ως δικαιούχου χώρου στάθμευσης προϋποθέτει την πιστοποίησή του ως δικαιούχου των διευκολύνσεων στάθμευσης, όπως αυτές προβλέπονται στο π.δ. 241/2005 (ΦΕΚ 290/Α/30.11.2005).

Ωστόσο, ενώ η δημοτική αρχή θέτει ως απαιτούμενο όρο, για την αποδοχή της σχετικής αίτησης, τον εφοδιασμό του ενδιαφερόμενου με το δελτίο στάθμευσης, δεν απονέμει, εν συνεχεία, το αιτούμενο ευεργέτημα¹³ σε όλους τους κατόχους του δελτίου¹⁴, παρά μόνο σε όσους έχουν κινητική αναπηρία¹⁵. Η διαφοροποιημένη αυτή μεταχείριση - ή άλλως ο αποκλεισμός σημαντικής μερίδας κατόχων του δελτίου από την απόλαυση μιας καίριας διευκόλυνσης, ήτοι της πρόσβασης σε χώρο στάθμευσης εγγύς της οικίας των - συνεπάγεται την παρακώλυση ή ακόμα και την αδυναμία αξιοποίησης των παρεχόμενων, υπό του δελτίου, διευκολύνσεων στάθμευσης¹⁶. Εν προκειμένω, επισημαίνεται ότι η προσβασιμότητα αφορά όλη την αλυσίδα/ροή της καθημερινής κίνησης ενός ατόμου από και προς την οικία του. Η διασφάλιση της αδιάσπαστης ενότητας (συνοχής) και της λειτουργικότητας των κρίκων της αλυσίδας αυτής αποτελεί αναγκαία συνθήκη για την πλήρη και ισότιμη συμμετοχή των ΑμεΑ στο κοινωνικό, οικονομικό και πολιτικό γίγνεσθαι, στο πλαίσιο της συνταγματικά και νομοθετικά¹⁷ επιβαλλόμενης κοινωνικής ενσωμάτωσής τους. Ακολουθώντας, η ευαισθητοποίηση της δημοτικής αρχής στην κατεύθυνση της ενιαίας αντιμετώπισης των κατόχων δελτίου στάθμευσης θα σημάνει την εξάλειψη της, εις βάρος των, διακρίσεως και την εναρμόνιση της υφιστάμενης κανονιστικής νομοθεσίας του Δήμου με τις συνταγματικές και νομοθετικές

¹² Η σχετική πληροφορία παρασχέθηκε στην Αρχή, από την υπηρεσία σας, στο πλαίσιο σχετικής τηλεφωνικής επικοινωνίας.

¹³ Εννοείται η παραχώρηση αποκλειστικής θέσης στάθμευσης.

¹⁴ Σημειώνεται ότι ο αναφερόμενος είναι κάτοχος δελτίου στάθμευσης και έχει καταθέσει τούτο στην υπηρεσία σας.

¹⁵ Σημειώνεται, εν προκειμένω, ότι το π.δ 241/2005, δια του οποίου η ελληνική νομοθεσία εναρμονίσθηκε με τις διατάξεις της Σύστασης 98/376/ΕΚ του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 4ης Ιουνίου 1998 (L 167/12.6.1998), αναγνωρίζει την αναγκαιότητα διευκόλυνσης¹⁵ στάθμευσης όχι μόνο στους έχοντες κινητική αναπηρία αλλά και σε άτομα με ευρύτερες αναπηρίες, όπως: α) σε νοητικά καθυστερημένους με δείκτη νοημοσύνης κάτω του 40% , β) σε πάσχοντες από αυτισμό συνοδευόμενο από επιληπτικές κρίσεις ή πνευματική καθυστέρηση ή οργανικό ψυχοσύνδρομο, με συνολικό ποσοστό αναπηρίας από 67% και άνω, με ανικανότητα εργασίας και ανάγκη βοήθειας, γ) σε πάσχοντες από μεσογειακή αναιμία ή συγγενή αιμορραγική διάθεση (αιμορροφιλία), δ) σε πάσχοντες από νεφρική ανεπάρκεια τελικού σταδίου ή σε μεταμοσχευμένους νεφροπαθείς, και ε) σε τυφλούς με ολική και από τους δυο οφθαλμούς τύφλωση, με ποσοστό αναπηρίας 100%.

¹⁶ Οι ανωτέρω διευκολύνσεις αφορούν τη στάθμευση σε αποκλειστικής χρήσης κοινόχρηστους χώρους στάθμευσης με οριζόντια και κάθετη σήμανση για οχήματα ΑμεΑ και την κατά προτεραιότητα στάθμευση σε οδούς και χώρους προοριζόμενους για δημόσια κυκλοφορία οχημάτων και πεζών.

¹⁷ Βλ. ειδικότερα τη διάταξη του άρθρου 21 του Συντάγματος καθώς και τις διατάξεις του ν. 4047/2012 (Κύρωση της Σύμβασης του ΟΗΕ για τα δικαιώματα των ΑμεΑ).

επιταγές περί προαγωγής της αυτόνομης, ανεμπόδιστης και ασφαλούς κίνησης των ΑμεΑ εντός του περιβάλλοντος διαβίωσής των.

Κατόπιν των ανωτέρω, παρακαλούμε όπως μεριμνήσετε για την ένταξη των σχετικών επισημάνσεων του Συνηγόρου του Πολίτη στο πλαίσιο των διεργασιών αναθεώρησης του ισχύοντος κανονιστικού πλαισίου καθώς και για την ενημέρωση της Αρχής σχετικά με την πορεία της κινηθείσης διαδικασίας.

Σας ευχαριστούμε εκ των προτέρων για τη συνεργασία και είμαστε στη διάθεσή σας για την παροχή τυχόν διευκρινίσεων.

Με τιμή

Ιωάννης Π. Σαγιάς Χρήστος Α. Ιωάννου
Βοηθοί Συνήγοροι του Πολίτη